

Manažerskou pošetilost ČŠI nevyřeší

JARMILA KUBÁŇKOVÁ

Přiznávám, že jsem milovnicí jak belgických pralinek, tak i detektiva Hercule Poirota. A též přiznávám, že si na něj často vzpomenu při šetření stížnosti (kdy stěžovatel hodnotí postup školy v dané věci jako nedůsledný, zaujatý a neefektivní).

Jenže zatímco Poirot pronáší věty „A to chcete říct, že fakt, že zavražděná byla univerzální dědičkou mnohamiliónového dědictví, nemělo žádnou souvislost s její smrtí?“, event. „Opravdu považujete za nevýznamný fakt, že zmizelý monsieur byl podle důvěryhodných svědků obětí vydírání?“, tak já (sama pro sebe) pronáším věty typu „Považujete za nevýznamný fakt, že vztahy mezi žáky se zhoršily poté, co třídnictví převzala učitelka, jejíž současný partner je bývalým partnerem matky jednoho z žáků, přičemž je vám známo, že vztahy mezi expartnery jsou velmi napjaté?“, popř. „Uvažujete o souvislosti mezi zhoršením studentova prospěchu a skutečností, že toto nastalo až v okamžiku, kdy daný předmět začal vyučovat bývalý kolega jeho otce, který byl z oné práce tzv. odejit, a to i před zraky otce svého současného žáka?“ A co si s těmito dlouhodobými, skrývanými, z pozice pracovněprávních vztahů těžce ovlivnitelnými animozitami máme v rámci šetření počít?

Spolupráce s ČŠI je někdy časově náročná (ne do všech městysů a vesnic se lze z Prahy dostat veřejnou dopravou na první vyučovací hodinu), většinou náročná psychicky (šetření si obvykle vyžádá prostudování mnoha podkladů a vedení několika rozhovorů s relevantními aktéry během pár hodin), ale stěží ji označit za nudnou – někdy připomíná detektivní pátrání, a to obvykle po motivu (podání stížnosti a/nebo chování aktérů).

Velmi poučným příkladem bylo jednání v základní škole na malém městě. Stížnost byla podána matkou žáka 3. třídy, a to na nedostatečné řešení nevhodného chování mezi spolužáky ve třídě. Podle stěžovatelky třídní učitelka nevěnovala dostatečnou pozornost hrubému chování mezi spolužáky, v důsledku čehož syn stěžovatelky chodil do školy nerad. Nebylo mu příjemné, že se kluci ve třídě „mydlí“ a „sprostě si nadávají“.

V průběhu šetření jsme mluvili s ředitelem školy, dotčenou učitelkou, metodikem prevence, zástupcem pro 1. stupeň. Ze všech výpovědí, zápisů ze schůzek i z realizovaných aktivit to vypadalo, že škola rozhodně nedělá málo (ačkoliv samozřejmě se vždy dá podniknout „ještě něco“). A hlavně, že stěžovatelka je se školou v kontaktu, je průběžně seznamována s tím, jak škola postupuje, a při jednání se školou nemá připomínky, které by škola nezohlednila. Takže proč najednou stížnost na ČŠI, když poslední schůzka zástupců

školy se stěžovatelkou skončila příslibem další součinnosti a vyjádřením oboustranné naděje, že se situace ještě zlepší?

Alespoň dílčí odpověď nám poskytla poznámka (de facto tzv. mezidveřní, minimálně zdánlivě pronesená jakoby omylem), že totiž současný partner třídní učitelky dotčené třídy je bývalým partnerem jedné ze zákonných zástupkyň jiného žáka téže třídy. A že období rozchodu a přiznání nového vztahu bylo pro jeho účastníky emočně náročné, dosud jsou vztahy velmi napjaté a krom toho toto prý není výměna partnerů, která se nějak dotýká i školy.

Kompetencí ČŠI není řešit ex/partnerské potíže dospělých osob. Samozřejmě ex/partnerské potíže nepatří ani do kompetence ředitele školy. Jenže pokud se budete chovat stejně pošetile jako tento ředitel (byl velmi překvapen z možnosti, že by soukromé vztahy jeho podřízených, event. zákonných zástupců mohli jakkoliv ovlivňovat atmosféru ve třídě, event. spolupráci mezi učiteli a zákonnými zástupci), tak se vystavujete riziku, že (a) budete znát všechny komisaře daného inspektorátu ČŠI, protože k vám budou jezdit opakovaně, třeba i 3x za jedno poleťtí; (b) život školy se zúží na minimum akcí, protože cokoliv uděláte, pravděpodobně bude někým jiným obráceno proti vám; (c) riziko, že přehlédnete potíže v nějaké jiné třídě, se zvýší, až se nakonec stanou skutečností; (d) dobří učitelé vám prchnou na jinou školu, protože budou chtít dělat i něco jiného než se zabývat de facto jednou nekonečnou stížností.

Jiným, profesně velmi obohacujícím zážitkem bylo šetření ve škole, kdy stěžovatelka nebyla spokojena s tím, jak ředitel školy vyřešil její opakovanou stížnost na chování jednoho z pedagogů vůči jejímu synovi. Přičemž předložená dokumentace i dosavadní zkušenost ČŠI s touto školou byla taková, že dosavadní nevhodné chování pedagogů k žákům bylo šetřeno a byly z něj vyvozeny pracovněprávní důsledky. Takže co se stalo, že nyní si škola s touto situací neumí poradit?

Odpověď k nám opět přišla jakoby náhodou. Nejenže otec žáka a dotčený učitel byli bývalí kolegové, ale jejich bývalým kolegou (nutno říct, že nikoliv ze stejného oddělení) byl i současný ředitel školy. I údiv tohoto ředitele nad možností, že jeho současné jednání ovlivňují vztahy z bývalého pracoviště, se zdál být stejně opravdový jako toho z minulého

příkladu. I jeho odpověď zněla něco na způsob „jsme profesionálové, nad tohle se umíme povznést“.

Ano, je žádoucí, aby učitelé dokázali učit a vychovávat své žáky bez ohledu na to, jaké mají vztahy s jejich rodiči. Ovšem chtít po učiteli, aby se za všech okolností povznesl nad své osobní pocity, je manažerská pošetilost. Tak jako psychoterapeut nemůže poskytovat terapii svým příbuzným, tak jako jedna advokátní kancelář nezastupuje obě strany sporu, tak jako soudce může podat návrh na odejmutí daného případu poukazem na svou podjatost – a tato opatření jsou vysvětlována i jako snaha zachovat profesionalitu poskytované služby – tak **by i ředitel**

měl odejmout / odmítnout přidělit třídnictví / výuku daného předmětu právě s ohledem na ohrožení profesionality poskytované veřejné služby, tj. vzdělávání ve školských zařízeních. A pokud toto nelze, měl by věnovat náležitou péči zmírnění rizik, která z takového uspořádání plynou.

Pokud se však ředitel spolehne, že věci půjdou dobře samy od sebe, tak se v nejmírnějším případě dopouští další manažerské pošetilosti. A v létě, namísto mlsání belgických pralinek, bude svému zřizovateli vysvětlovat, jaká opatření přijal k nápravě dané situace.

Mgr. Jarmila Kubáňková, Ph.D., metodička služeb 116 000 a 116 123, statutární zástupkyně Cesta z krize, z. ú.

